

ÇUKUROVA'YA BEREKET GETİREN PROJELER

ÇUKUROVA'YA BEREKET GETİREN PROJELER

Osman Dođan - Ebul Faruk Önal

ÇAMLIKA

İstanbul 2011

ÇUKUROVA'YA BEREKET GETİREN PROJELER

Dünyanın en güzel yerlerinden biri olan Anadolu coğrafyası, bünyesinde binbir barınmaktadır. Dağlarından ovalarına, denizlerinden nehirlerine, ormanlarından kırlarına kadar bu güzellik, görenlerin ilgisine mazhar olmaktadır. Anadolu coğrafyasının en bereketli toprakları olan Çukurova ve civarı ise ayrı bir güzelliğe sahiptir.

Bir yanında masmavi Akdeniz, diğer yanında uçsuz bucaksız zümrüt yeşili çayırlar ve hemen sırtını yasladığı Toroslar güzel bir tablo seyrinin zevkini vermektedir. Bu tabiat manzarasının tam ortasından ise kıvrıla kıvrıla geniş menderesler çizerek Seyhan, Ceyhan ve Tarsus çayı akmakta, geçtiği yerlere adeta hayat vermektedir.

Akarsuların taşıdığı alüvyonlarla toplam 3.841.300 hektarlık sahayı kaplayan büyüklü küçüklü 16 ova oluşmuştur. Çukurova üst kimliğinde birleşen bu ovaların en meşhurları Yüreğir, Misis, Ceyhan, Haruniye, Osmaniye ve Yumurtalık'tır. İç açıcı, gönül ferahlatıcı bu ovaların tam ortasından geçen akarsular, buraları sulayarak bereketlendirmektedir. Ülkemizin en mühim akarsularından olan Seyhan ve Ceyhan, Doğu Toroslar'dan doğar ve daha ovaya inmeden birçok kolla beslenerek büyür. Seyhan'a Zamantı, Göksu, Doğançay, Eğlence Suyu, Görgün (Körkün) ve Çakıt Suyu katılırken; Ceyhan'a ise Horman (Hurma), Söğütlü, Güredin, Aksu (Göksün), Karsulu, Çayır Suyu, Çerpece ve Handeresi suları katılmaktadır.

Bereket Dolu Topraklar

Akarsular sayesinde Çukurova, kelimenin tam manasıyla bereket ve mahsul fişkıran verimli bir tarım arazisi olmuştur. Daha çok tahıl üretilen bu ovalarda çok eski tarihlerde de pirinç ve pamuk ekimi yapılırdı. Ancak pamuk üretimi 1830'lara kadar sadece mahalli ihtiyacı karşılayacak kadarken bu tarihten sonra artışa geçtiği görülmektedir. Kıbrıs ve Mısır'dan getirilen kaliteli pamuk tohumu ile beraber ekim tekniğinde yapılan yenilikler, tarım işçilerinin verimli çalışmaları için alınan bazı ted-

birler sonucunda, Adana ovalarından elde edilen pamuk miktarı 1850'lerde 50 bin balyayı buldu. Fransız gezgin Langlois 1853'te Adana'da 50 pamuk işleme evi, 10 keçe yapım evi, 22 basmane, 40 masara yeri olduğunu ve bunların şirket halinde ve bir nazırın kontrolü altında çalıştığını kaydetmiştir.

Takip eden yıllarda yabancı müteşebbislerin de Çukurova'ya ilgi göstermesiyle üretimde büyük bir artış oldu. Özellikle İngiltere, 1860'larda Amerikan İç Savaşı yüzünden, dokuma sanayii için gerekli pamuğu sağlayamaz duruma düşüncü yeni

